

Väljaandja:	Riigikogu
Akti liik:	seadus
Teksti liik:	algtekst
Jõustumise kp:	27.02.2010
Avaldamismärge:	RT I 2010, 8, 40

Elektrituruseaduse muutmise seadus

Vastu võetud 28.01.2010

Välja kuulutatud
Vabariigi Presidendi 9. veebruari
2010. a otsusega nr 621

I. Elektrituruseaduses(RT I 2003, 25, 153; 2009, 62, 405) tehakse järgmised muudatused:

§ 1. Seaduse tekstis asendatakse sõnad «toetus ja ostukohustus», «toetus või ostukohustus», «ostukohustus ja toetus», «ostukohustus või toetus» ning «toetus või hind» sõnaga «toetus» vastavas käändes.

§ 2. Paragrahvi 3:

1) täiendatakse punktiga 7¹ järgmises sõnastuses:

«7¹) elektribörs – organiseeritud turg elektrienergiaga kauplemiseks sama või järgmise päeva või tunnisestest tarnetega;»;

2) punkt 9¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«9¹) import – lepingu alusel elektrienergia sissevedu väljastpoolt Euroopa Liitu eesmärgiga müüa või tarbida elektrienergiat Eestis;»;

3) paragrahvi täiendatakse punktiga 19¹ järgmises sõnastuses:

«19¹) netovõimsuse kasutatavus – valmisolek anda elektriline netovõimsus võrku 24 tunni jooksul süsteemihalduri asjakohase korralduse tegemisest alates;»;

4) punkt 21 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«21) põhivõrk – vähemalt 110 kV pingega üleriigiline võrk koos üle 10 kV pingega ühendustega teiste riikide võrkudega ning süsteemi kui terviku toimimiseks, haldamiseks ja arendamiseks vajalike muude, ka keskpingel talitlevate elektripaigaldistega ning juhtimis-, kaitse- ja sideseadmestikuga, mis moodustavad ühtse majandusüksuse;».

§ 3. Paragrahvi 5 tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Turuosalised on elektriettevõtja, tarbija, bilansihaldur ja elektribörsi korraldaja.»

§ 4. Seadust täiendatakse §-dega 11¹ ja 11² järgmises sõnastuses:

«§ 11¹. Elektribörsi korraldaja

(1) Elektribörsi korraldaja on isik, kes tagab süsteemihalduriga sõlmitud lepingu alusel elektribörsi toimimise ja seal elektrienergiaga kauplemise võimaluse.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud lepingu sõlmib süsteemihaldur isikuga, kellel on rahvusvahelise elektribörsi korraldamise kogemus ning kelle korraldatud elektribörsi aastane käive on vähemalt 50 TWh järgmise päeva ja vähemalt 0,5 TWh sama päeva tarnetega kaupleva elektribörsil.

(3) Elektribörsi korraldaja kehtestab elektribörsi korra- ja õiguspärase tegevuse tagamiseks elektribörsi reglemendi ning avaldab selle oma veebilehel hiljemalt kaks kuud enne elektribörsi tegevuse alustamise kuupäeva.

§ 11². Elektribörsil kaupleja

(1) Elektribörsil kaupleja on turuosaline, kellele elektribörsi korraldaja on andnud õiguse elektribörsil kaubelda, sõlmides temaga asjakohase lepingu.

(2) Elektribörsil kauplejaks võib olla Eesti turuosaline, kellele ei laiene käesoleva seaduse § 75 lõikes 1 nimetatud nõue, ja selle välisriigi turuosaline, kelle süsteemihalduril on Eesti süsteemihalduriga sõlmitud kokkulepe, mis tagab turuosalise elektrienergia tarned.»

§ 5.Paragrahvid 13 ja 14 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

«§ 13. Vabatarbija

(1) Vabatarbija on tarbija, kes kasutab elektrienergiat selles tarbimiskohas, kus kalendriaasta jooksul ühe või mitme liitumispunkti kaudu on tarbitud vähemalt 2 GWh elektrienergiat. Nimetatud elektrienergia koguse hulka arvatakse ka vabatarbija tarbimiskohas toodetud ja kasutatud elektrienergia.

(2) Alates 2011. aasta 1. jaanuarist on vabatarbijaks tarbija, kes kasutab elektrienergiat selles tarbimiskohas, kus kalendriaasta jooksul ühe või mitme liitumispunkti kaudu on tarbitud elektrienergiat vähemalt selles koguses, mille määrab majandus- ja kommunikatsiooniminister hiljemalt 2010. aasta 30. septembriks nii, et vabatarbijaks olevate tarbijate poolt 2009. aasta jooksul tarbitud elektrienergia kogus moodustab vähemalt 35 protsenti sama kalendriaasta elektrienergia tarbimise kogumahust. Samal põhimõttel määrab majandus- ja kommunikatsiooniminister 2012. aasta vabatarbija tarbimiskoguse nii, et vabatarbijaks olevate tarbijate poolt 2010. aasta jooksul tarbitud elektrienergia kogus moodustab vähemalt 35 protsenti sama kalendriaasta elektrienergia tarbimise kogumahust, ja teavitab sellest Euroopa Komisjoni.

(3) Alates 2013. aasta 1. jaanuarist on kõik tarbijad vabatarbijad.

§ 14. Vabatarbija õiguste kasutamine

Võrguettevõtja kontrollib iga aasta detsembrikuu jooksul tema võrguga ühendatud tarbijate tarbimiskoguseid. Kui tarbija vastab käesoleva seaduse §-s 13 sätestatud, teatab võrguettevõtja sellest kahe kuu jooksul pärast selle kalendriaasta lõppu asjaomasele tarbijale ja, kui võrguettevõtja ei tegele elektrienergia müügiga, ka müüjale, kes täidab selle võrguettevõtja müügikohustust. Teadet ei edastata tarbijale, keda juba on varasema kalendriaasta andmete põhjal teavitatud vastavusest vabatarbijale sätestatud nõuetele.»

§ 6.Paragrahvi 16 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(4) Põhivõrguettevõtja ei või samal ajal olla jaotusvõrguettevõtja ega kuuluda ühte kontserni ettevõtjaga, kes tegutseb elektrienergia tootmise või müügiga seotud tegevusaladel.»

§ 7.Paragrahvi 22:

1)lõike 1 punkt 8 tunnistatakse kehtetuks;

2)lõike 2 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«3) tootja müüb tegevusloa alusel toodetud elektrienergiat teisele elektriettevõtjale või tootjaga ühte kontserni kuuluvale ettevõtjale või elektribörsil.»

§ 8.Paragrahv 28 tunnistatakse kehtetuks.

§ 9.Paragrahvi 30 lõige 3, § 32 lõige 8 ja § 34 lõige 3 tunnistatakse kehtetuks.

§ 10.Paragrahvi 35 lõike 1 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Konkurentsiamet võib käesoleva seaduse § 22 lõike 1 punktis 1 nimetatud tegevuseks antud tegevusloa kehtivusaega pikendada tegevusloa omaja taotlusel.»

§ 11.Paragrahvi 39:

1)lõike 1 punkt 16 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«16) väljastab elektrienergia impordi kavandavale turuosalisele tema nõudel teate arvamusega selle kohta, kas kavandatavat impordi võib süsteemi tehnilisi võimalusi arvestades lubada ja kas import ei ohusta varustuskindlust, ning esitab vajaduse korral süsteemi tehnilistest võimalustest lähtudes elektrienergia impordile kohaldatavad nõuded;»;

2)lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(2) Kui süsteemihaldur annab käesoleva seaduse § 40 lõikes 2 nimetatud korralduse tootjale, kellel ei ole temaga sõlmitud asjaomast tootmisvõimsuse reguleerimislepingut, või vähendab või suurendab tootmist § 40

lõikes 2 nimetatud alustel ja see põhjustab tootjale kulutusi, hüvitab ta pärast seda mõistliku aja jooksul need kulutused, mis on põhjendatud ja tõendatud ning mida ei oleks tekkinud, kui korraldus oleks jäetud andmata või kui ta ei oleks tootmist suurendanud või vähendanud.»;

3) täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

«(2¹) Süsteemihaldur ei hüvita tootjale saamata jäänud tulu, kui ta andis tootjale tootmise vähendamise korralduse käesoleva seaduse § 40 lõikes 2 nimetatud alustel ja kõik muud võimalused olid ammendatud.»

§ 12. Seadust täiendatakse §-ga 40¹ järgmises sõnastuses:

«§ 40¹. Perimeetritasu

Süsteemihaldur maksab perimeetritasu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 714/2009 võrkudele juurdepääsu tingimuste kohta piiriüleses elektrikaubanduses ning millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1228/2003 (ELT L 211, 14.8.2009, lk 15–35) kohaselt põhivõrguettevõtjate vahelise elektrienergia transiidi hüvitusmehhanismiga loodud fondi. Perimeetritasu makstakse nendelt tarnetelt, mis pärinevad riikidest või lõpevad riikides, mis ei ole ühinenud nimetatud hüvitusmehhanismiga. Perimeetritasu suurus määratakse igal aastal hüvitusmehhanismi osaks oleva süsteemihaldurite vahelise lepinguga.»

§ 13. Paragrahvi 41 lõige 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(2) Süsteemihaldur ei hüvita käesoleva seaduse § 40 lõiget 2 ja 3 nimetatud korralduste täitmisest ning § 40 lõikes 5 nimetatud piirangute seadmisest tekkinud kahju, kulutusi ega saamata jäänud tulu, välja arvatud tasu maksmine või kulutuste hüvitamine tootjale kooskõlas § 39 lõigetega 2 ja 2¹.»

§ 14. Paragrahvi 42:

1) lõiget 1 täiendatakse punktiga 2¹ järgmises sõnastuses:

«2¹) lihtsustatud tingimused alla 15 kW võimsusega taastuvat energiaallikat tootmiseks kasutatavate tootmiseseadmete ühendamiseks võrguga;»;

2) lõiget 1 täiendatakse punktidega 5¹–5³ järgmises sõnastuses:

«5¹) müüja vahetamise kord;

5²) elektrienergia müügi tingimused avatud tarne ahela katkemise korral;

5³) turuosaliste vaheline andmevahetus.»

§ 15. Paragrahvi 44:

1) lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(4) Kui avatud tarnija ütleb avatud tarne lepingu üles või lõpetab selle muul viisil, teatab ta sellest vähemalt 30 päeva ette teisele poolele ja võrguettevõtjale, kelle võrguga on selle avatud tarne saaja elektripaigaldis ühendatud.»;

2) täiendatakse lõigetega 4¹ ja 4² järgmises sõnastuses:

«(4¹) Kui turuosalise avatud tarne leping on katkenud, loetakse tema avatud tarnijaks kuni uue lepingu sõlmimiseni see võrguettevõtja, kelle võrguga on tema elektripaigaldis ühendatud.

(4²) Võrguettevõtja osutab käesoleva paragrahvi lõike 4¹ alusel avatud tarnet bilansienergia hinnaga.»

§ 16. Paragrahvi 52 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

«(2¹) Bilansihaldur hüvitab süsteemihaldurile perimeetritasu, mis kuulub tasumisele selle turuosalise asjaomastelt tarnetelt, kelle bilanssi bilansihaldur hoiab.»

§ 17. Paragrahvi 55 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(1) Tootja tootmiseseadmed peavad olema võrgueeskirjaga kehtestatud tehniliste nõuete kohased. Tootmiseseadme nõuetekohasust kinnitab pärast katsetusperioodi lõppemist võrguettevõtja, kelle võrguga on tootmiseseade ühendatud. Kui tootmiseseadme netovõimsus ületab 5 MW, kinnitab tootmiseseadme

nõuetekohasust süsteemihaldur. Tootmiseseade loetakse nõuetekohaseks nimetatud kinnituse väljastamise kuupäevast alates. Katsetusperioodi pikkuse ja muud katsetustega seonduvad tingimused sätestab võrgueeskiri. Kui tootmiseseadmele on väljastatud Euroopa tootesertifikaat, siis selle tootmiseseadme täiendav testimine tootesertifikaadiga hõlmatud parameetrite ja funktsioonide osas ei ole nõutav.»

§ 18. Paragrahvi 58 lõiked 2 ja 3 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

«(2) Elektrienergia kogus, mille kohta antakse käesoleva seaduse §-s 58¹ nimetatud päritolulunnistus, samuti elektrienergia kogus, mille eest tervikuna või osaliselt makstakse §-s 59 nimetatud toetust, määratakse kindlaks kauglugemisseadmega ning selleks loetakse tootja elektrijaama kõikides liitumispunktides kokku kauplemisperioodi jooksul võrku antud saldeeritud toodang ning tegevusloa nõuete kohase otseliini kaudu tarbijale edastatud elektrienergia kogus.

(3) Tootja esitab põhivõrguettevõtjale iga kalendrikuu viiendaks kuupäevaks tootmiseseadmete kaupa andmed eelmise kalendrikuu kogu elektrienergia toodangu kohta ja selle kohta, kui palju ta tootis eelmise kalendrikuu jooksul elektrienergiat taastuvatest energiaallikatest või tõhusa koostootmise režiimil ning missugune osa sellest müüdi käesoleva seaduse §-s 59 nimetatud toetust kasutades. Tõhusa koostootmise režiimil toodetud elektrienergia koguse arvutamisel lähtutakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2004/8/EÜ lisas 2 esitatud meetodikast.»

§ 19. Paragrahvid 59–59² muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

«§ 59. Toetus

(1) Tootjal on õigus saada põhivõrguettevõtjalt toetust:

- 1) elektrienergia eest, kui ta on selle tootnud taastuvast energiaallikast. Alates 2010. aasta 1. juulist elektrienergia eest, kui ta on selle tootnud taastuvast energiaallikast, välja arvatud biomassist;
- 2) alates 2010. aasta 1. juulist elektrienergia eest, kui ta on selle tootnud biomassist koostootmise režiimil, välja arvatud juhul, kui biomassist toodetakse elektrienergiat kondensatsioonirežiimil, siis toetust ei maksta. Koostootmise täpsema juhise kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega majandus- ja kommunikatsiooniministri ettepanekul. Koostootmise täpsema juhise ettepaneku esitamisel Vabariigi Valitsusele võtab majandus- ja kommunikatsiooniminister aluseks Konkurentsiameti ettepaneku;
- 3) elektrienergia eest, kui ta on selle tootnud tõhusa koostootmise režiimil jäätmetest jäätmeseaduse tähenduses, turbast või põlevkivitöötlemise uttegaasist;
- 4) elektrienergia eest, kui ta on selle tootnud tõhusa koostootmise režiimil tootmiseseadmega, mille elektriline võimsus ei ületa 10 MW;
- 5) põlevkivil töötava tootmiseseadme installeeritud netovõimsuse kasutatavuse eest, kui tootmiseseade on tööd alustanud ajavahemikus 2013. aasta 1. jaanuarist kuni 2016. aasta 1. jaanuarini.

(2) Põhivõrguettevõtja maksab tootjale tema taotluse alusel toetust:

- 1) 84 senti ühe kilovatt-tunni elektrienergia eest, kui see on toodetud käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 1 või 2 kohaselt;
- 2) 50 senti ühe kilovatt-tunni elektrienergia eest, kui see on toodetud käesoleva paragrahvi lõike 1 punkti 3 või 4 kohaselt;
- 3) ühe kilovatt-tunni elektrienergia eest käesoleva lõike punktis 1 või 2 nimetatud määras või Konkurentsiameti kooskõlastatud määras, kui elektrienergia on toodetud tõhusa koostootmise režiimil taastuvast energiaallikast või turbast;
- 4) 25 senti tunnis ühe kilovati käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 5 ja § 108 lõikes 1¹ nimetatud netovõimsuse kasutatavuse eest, kui kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse hind on üle 20.00 euro ühe tonni eest;
- 5) 23 senti tunnis ühe kilovati käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 5 ja § 108 lõikes 1¹ nimetatud netovõimsuse kasutatavuse eest, kui kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse hind on 15.00–20.00 eurot ühe tonni eest;
- 6) 22 senti tunnis ühe kilovati käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 5 ja § 108 lõikes 1¹ nimetatud netovõimsuse kasutatavuse eest, kui kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse hind on 10.00–14.99 eurot ühe tonni eest.

(3) Konkurentsiamet võib kooskõlastada käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tootja taotluse alusel lõike 2 punktis 1, 2 või 3 nimetatud toetuse määra erineva määra, kui elektrienergia on toodetud tõhusa koostootmise režiimil taastuvast energiaallikast või turbast.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud toetuse määra kooskõlastamisel võetakse arvesse, et toetus koos elektrienergia turuhinnaga peab võimaldama tootjal:

- 1) katta elektrienergia tootmiseks tehtavad põhjendatud kulutused eeldusel, et kulutused kütusele ei ületa kütuse turuhinda;
- 2) katta õigusaktist ning tegevusloa tingimustest tulenevate kohustuste täitmiseks tehtavad kulutused;
- 3) katta põhjendatud kapitalikulu;
- 4) tagada põhjendatud tulukus investeeritud kapitalilt.

(5) Majandus- ja kommunikatsiooniminister võib vajaduse korral kehtestada käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud taotluses esitatavate andmete loetelu ja nende esitamise korra.

§ 59¹. Toetuse tingimused

(1) Käesoleva seaduse §-s 59 nimetatud toetuse saamiseks peavad olema täidetud mõlemad tingimused:

- 1) elektrienergia on toodetud käesoleva seaduse ja võrgueeskirja nõuete kohase tootmiseseadmega;
- 2) tootja täidab käesoleva seaduse 4. peatükis ja §-s 58 sätestatud kohustusi.

(2) Tootja ei saa toetust:

- 1) käesoleva seaduse § 59 lõike 1 punktis 5 nimetatud tingimustel, kui kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguste hind on väiksem kui 10 eurot ühe tonni eest;
- 2) elektrienergia eest käesoleva seaduse § 59 lõike 2 punkti 1 alusel, kui see on toodetud tootmiseseadmega, mille võimsuse kasutatavuse eest saab tootja toetust § 59 lõike 2 punkti 4, 5 või 6 alusel;
- 3) kui tuuleenergiast elektrienergia tootjale on riik maksnud investeringutoetust;
- 4) kui puuduvad elektrienergia tootmiseks vajalikud keskkonnaloalad või tootja rikub keskkonnalubadega sätestatud tingimusi.

(3) Käesoleva seaduse § 59 lõikes 2 nimetatud taotluses esitatakse tootmiseks kasutatud seadmete andmed ning toetuse saamiseks vajalikud muud põhivõrguettevõtja kehtestatud andmed.

(4) Võrguettevõtja, kelle võrguga toetust saava tootja tootmiseseade on ühendatud, esitab iga kuu viiendaks kuupäevaks põhivõrguettevõtjale mõõtmistulemused selle tootja poolt eelmisel kalendrikuul toodetud elektrienergia kohta.

(5) Tuult energiaallikana kasutatav tootja võib saada toetust, kuni kalendriaastas on toetust makstud Eestis kokku 600 GWh tuuleenergiast toodetud elektrienergia eest. Arvestust peetakse iga kalendriaasta kohta eraldi.

(6) Käesoleva seaduse § 59 lõike 1 punktis 5 nimetatud toetuse kogusumma on kuni 1,2 miljardit krooni kalendriaastas.

(7) Põhivõrguettevõtja avaldab oma veebilehel järgmise teabe:

- 1) taastuvatest energiaallikatest toodetava elektrienergia koguse prognoos järgmise kalendrikuu ja järgmise kalendriaasta kohta;
- 2) andmed kalendrikuude kaupa selles kalendriaastas tuuleenergiast toodetud elektrienergia koguse kohta;
- 3) käesoleva paragrahvi lõikes 5 sätestatud elektrienergia koguse saavutamise prognoos jooksva kalendriaasta kohta, võttes aluseks eelmistel kuudel tuuleenergiast tegelikult toodetud elektrienergia koguse;
- 4) käesoleva paragrahvi lõigetes 3 ja 4 nimetatud andmete loetelu ja nende esitamise kord.

§ 59². Toetuse ja ostukohustuse rahastamine

(1) Käesoleva seaduse §-s 59 nimetatud toetuse rahastamisest tekkiva kulu kannab tarbija vastavalt võrguteenuse tarbimise mahule ning otseliini kaudu tarbitud elektrienergia kogusele.

(2) Põhivõrguettevõtja koostab ja avaldab oma veebilehel iga aasta 1. detsembriks hinnangu järgmise kalendriaasta toetuste rahastamiseks kuluva summa ja tarbijatele osutatavate võrguteenuste mahu ning otseliinide kaudu tarbitud elektrienergia koguse kohta. Hinnangu alusel määrab põhivõrguettevõtja järgmise kalendriaasta toetuste rahastamise kulu suuruse tarbitud võrguteenuse ja otseliini kaudu tarbitud elektrienergia ühe kilovatt-tunni kohta, võttes arvesse hinnangu koostamisele vahetult eelnenud 12 kuu jooksul toetuste rahastamiseks üle- või alalaekunud summasid.

(3) Võrguettevõtja esitab tarbijale võrguteenuste eest ja käesoleva seaduse § 22 lõike 1 punktis 6 nimetatud tegevusluba omav liinivaldaja esitab tarbijale otseliini kaudu tarbitud elektrienergia eest arve, millel on eraldi välja toodud toetuste rahastamise kulu.

(4) Jaotusvõrguettevõtja ja liinivaldaja edastavad põhivõrguettevõtjale iga kuu viiendaks kuupäevaks toetuste rahastamiseks ettenähtud summa vastavalt tarbijatele osutatud võrguteenuste ja otseliini kaudu tarbitud elektrienergia kogumahule, sõltumata sellest, kas tarbijad on toetuste rahastamise eest tasunud. Põhivõrguettevõtja nõudmisel esitavad jaotusvõrguettevõtja ja liinivaldaja andmed tegelikult osutatud võrguteenuste mahu ja otseliini kaudu tarbitud elektrienergia koguse kohta ning oma hinnangu järgmisel kalendriaastal nende poolt osutatavate võrguteenuste mahu ja otseliini kaudu tarbitava elektrienergia koguse kohta.»

§ 20. Paragrahvi 68 lõige 1¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(1¹) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 2 nimetatud juhtumit ei loeta elektrienergia või võrguteenuse ebaseaduslikuks tarbimiseks, kui:

- 1) võrguettevõtja ja müüja esitavad tarbitud võrguteenuse ja elektrienergia eest tarbijale regulaarselt arveid ning tarbija on arved õigeaegselt tasunud;
- 2) tarbija tasub tarbitud võrguteenuse ja elektrienergia eest vähemalt üks kord kvartalis, kui arveid ei ole esitatud;

3) turuosalise avatud tarne leping on katkenud ning kuni uue lepingu sõlmimiseni osutab talle avatud tarnet see võrguettevõtja, kelle võrguga on tema elektripaigaldis ühendatud.»

§ 21. Paragrahvi 75:

1) lõiget 2 täiendatakse punktiga 6 järgmises sõnastuses:

«6) liinivaldaja ostab elektrienergiat liinikadude korvamiseks.»;

2) lõige 5 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud tootja, kes valdab Eestis asuvaid kokku vähemalt 500 MW netovõimsusega tootmiseadmeid, müüb elektrienergiat lõigetes 3 ja 4 käsitletud võrguettevõtja ja tema nimetatud müüja ostukohustuse ulatuses hinnaga, mille aasta keskmine ei ületa Konkurentsiameti kooskõlastatud elektrienergia kaalutud keskmise hinna piirmäära, mille arvestuse aluseks on kauplemisperioodil müüdü elektrienergia hind.»;

3) täiendatakse lõigetega 5¹ ja 5² järgmises sõnastuses:

«(5¹) Konkurentsiamet kontrollib selle turuosalise avalduse alusel, kellel on Eestis asuvad vähemalt 500 MW netovõimsusega tootmiseadmed, kas võrguettevõtja ja tema nimetatud müüja kasutasid igal kauplemisperioodil käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 1 nimetatud tootjalt ostetud elektrienergiat üksnes võrgukadude korvamiseks ja müügiks turuosalisele, kellele laieneb lõikes 1 nimetatud kohustus, ning teeb vajaduse korral võrguettevõtjale või tema nimetatud müüjale täitmiseks kohustuslikke ettekirjutusi.

(5²) Kui võrguettevõtja ja tema nimetatud müüja ei kasuta mis tahes kauplemisperioodil käesoleva paragrahvi lõike 3 punktis 1 nimetatud tootjalt ostetud elektrienergiat üksnes võrgukadude korvamiseks ja müügiks turuosalisele, kellele laieneb lõikes 1 nimetatud kohustus, on ta kohustatud tasuma tootjale enam ostetud elektrienergia eest kolmekordse lõikes 5 nimetatud hinna piirmäära.»

§ 22. Paragrahv 76 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 76. Müügikohustus

(1) Võrguettevõtja müüb kuni 2012. aasta 31. detsembrini tema võrguga ühendatud elektripaigaldist valdavale turuosalisele elektrienergiat käesoleva seaduse §-s 81 ettenähtud hinnaga (edaspidi *müügikohustus*), kui on täidetud kõik alljärgnevad tingimused:

1) turuosaline ei ole vabatarbija;

2) turuosalisele laieneb § 75 lõikes 1 sätestatud kohustus;

3) turuosaline ostab elektrienergiat oma tarbeks või müüb kogu ostetud elektrienergia edasi turuosalisele, kellele laieneb § 75 lõikes 1 sätestatud kohustus.

(2) Võrguettevõtja müüb kuni 2012. aasta 31. detsembrini sellel kauplemisperioodil, kui elektribörs ei noteeri hinda, tema võrguga ühendatud elektripaigaldist valdavale vabatarbijale elektrienergiat käesoleva seaduse §-s 81 ettenähtud hinnaga, kui vabatarbija elektrileping näeb ette seost elektribörsil kujuneva elektrienergia hinnaga.

(3) Võrguettevõtja täidab käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud müügikohustuse ise või kui ta ise ei tegele elektrienergia müügiga, siis tagab, et müügikohustuse täidab müüja, kes tegevusloa alusel müüb talle elektrienergiat võrgukadude korvamiseks.

(4) Käesoleva paragrahvi lõikes 3 nimetatud müüja on võrguettevõtja nimetatud müüja käesoleva seaduse § 75 tähenduses.

(5) Kui turuosaline ostab elektrienergiat käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud võrguettevõtja müügikohustust kasutades, ei või ta elektrienergiat osta üheltki teiselt müüjalt.

(6) Võrguettevõtjal ei ole käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud müügikohustust selle tarbija suhtes, kellega sõlmitud võrguleping või elektrileping on üles öeldud käesolevas seaduses sätestatud alusel.»

§ 23. Paragrahv 82 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 82. Elektrienergia import

(1) Elektrienergiat võib importida süsteemihaldur ja elektribörsil kaupleja. Elektribörsil kaupleja võib importida elektrienergiat ainult müümiseks elektribörsil.

(2) Elektribörsil kaupleja, kes kavatseb importida elektrienergiat, võib nõuda süsteemihaldurilt arvamust selle kohta, kas kavandatavat elektrienergia importi võib süsteemi tehnilisi võimalusi arvestades lubada.

(3) Elektrienergia importija, kes ei ole bilansihaldur, sõlmib oma bilansi tagamiseks avatud tarne lepingu bilansihalduriga.

(4) Süsteemihalduril on õigus elektrienergia impordi piirata või import katkestada, kui seda tingivad süsteemi tehnilised piirangud või vajadus säilitada varustuskindlus.

(5) Süsteemihalduril on õigus keelduda elektrienergia impordiks võrguteenuseid osutamast, kui elektrienergia impordija ei täida elektrienergia impordi kohta õigusaktiga kehtestatud nõudeid.

(6) Süsteemihaldur edastab Euroopa Komisjonile iga kolme kuu järel andmed kolmandatest riikidest tegelikult süsteemi sisenenud elektrienergia koguste kohta.»

§ 24. Paragrahv 90 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«§ 90. Võrguühenduse katkestamine tarbijast tuleneval põhjusel

(1) Võrguettevõtja võib katkestada tarbija võrguühenduse, kui tarbija on jätnud tasumata võrguettevõtjaga sõlmitud lepingu alusel või võrguettevõtja nimetatud müüjaga käesoleva seaduse § 76 lõikes 1 nimetatud võrguettevõtja müügikohustuse täitmiseks sõlmitud lepingu alusel tasutava rahasumma või muul viisil oluliselt rikkunud nimetatud lepingutes ettenähtud kohustust.

(2) Enne võrguühenduse katkestamist käesoleva paragrahvi lõikes 1 käsitletud põhjusel edastatakse tarbijale tarbimiskoha aadressil või lepingus nimetatud aadressil teade võrguühenduse kavandatava katkestamise kohta. Teates nimetatakse võrguühenduse katkestamise põhjus ja kavandatud katkestamise aeg.

(3) Füüsilisest isikust tarbijale edastatakse käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud teade tähtsaadetisena.

(4) Tarbija võrguühenduse võib katkestada pärast seda, kui käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud teate saatmisest on möödunud vähemalt 15 päeva ning tarbija ei ole võrguühenduse katkestamise aluseks olnud asjaolu selle aja jooksul kõrvaldanud ega sellest võrguettevõtjat teavitanud.

(5) Kui võrguühendus katkestatakse põhjusel, et füüsilisest isikust tarbija on jätnud jaotusvõrguettevõtjaga sõlmitud lepingus või jaotusvõrguettevõtja nimetatud müüjaga käesoleva seaduse § 76 lõikes 1 nimetatud võrguettevõtja müügikohustuse täitmiseks sõlmitud lepingus ettenähtud rahasumma tasumata raskes haigusest või töötuks jäämisest põhjustatud ajutise maksejõuetuse tõttu, võib tarbija selle asjaolu kohta edastada võrguettevõtjale kirjaliku teate. Teatele tuleb lisada nimetatud asjaolu kinnitav tõend.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 5 nimetatud kirjaliku teate ja tõendid saanud võrguettevõtja võib füüsilisest isikust tarbija võrguühenduse katkestada pärast seda, kui lõikes 2 nimetatud teate saatmisest on möödunud vähemalt 30 päeva ja tarbija ei ole võrguühenduse katkestamise aluseks olnud asjaolu selle aja jooksul kõrvaldanud ega sellest võrguettevõtjat teavitanud.

(7) Kui võrguühendus katkestatakse põhjusel, et jaotusvõrguettevõtjaga sõlmitud lepingus või jaotusvõrguettevõtja nimetatud müüjaga käesoleva seaduse § 76 lõikes 1 nimetatud võrguettevõtja müügikohustuse täitmiseks sõlmitud lepingus ettenähtud rahasumma on jäetud tasumata, võib võrguühenduse ajavahemikuks 1. oktoobrist kuni 30. aprillini katkestada hoones või selle osas, mis on eluruum ning mida kasutatakse alalise elukohana ja kõetakse täielikult või peamiselt elektrienergia abil, üksnes pärast seda, kui käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud teate saatmisest on möödunud vähemalt 90 päeva ja tarbija ei ole võrguühenduse katkestamise aluseks olnud asjaolu selle aja jooksul kõrvaldanud ning sellest võrguettevõtjat teavitanud.

(8) Käesoleva paragrahvi lõikega 7 ei ole vastuolus tarbija võrguühenduse võimsuse piiramiseks asjakohase tehnilise kaitse seadme paigaldamine ja kasutamine võrguettevõtja poolt, kui tarbija on jätnud võrguettevõtjaga sõlmitud lepingus või võrguettevõtja nimetatud müüjaga käesoleva seaduse § 76 lõikes 1 nimetatud võrguettevõtja müügikohustuse täitmiseks sõlmitud lepingus ettenähtud rahasumma tasumata või kui ta on nimetatud lepingutest tulenevat kohustust muul viisil oluliselt rikkunud. Võimsuse piiramisest tuleb tarbijale käesoleva paragrahvi lõigetes 2 ja 3 sätestatud korras vähemalt 15 päeva ette teatada.

(9) Käesoleva paragrahvi lõigetega 1–7 ei ole vastuolus võrguettevõtja õigus katkestada tarbija võrguühendus viivitamata, kui tarbija:

- 1) omavoliliselt suurendab lõikes 8 sätestatud korras piiratud võimsust;
- 2) kasutab elektrienergiat või võrguteenust ebaseaduslikult käesoleva seaduse § 68 tähenduses;
- 3) kasutab elektripaigaldisi, mis ei ole nõuetekohased, on ohtlikud või häirivad kogu võrgu toimimist või ohustavad varustuskindlust.

(10) Võrguühenduse katkestamine käesolevas paragrahvis nimetatud alustel ei vabasta tarbijat liitumis-, elektri- ja võrgulepingus ettenähtud tasude maksmise kohustusest.

(11) Võrguettevõtjal on õigus nõuda tarbijalt käesolevas paragrahvis nimetatud abinõude rakendamiseks tehtud põhjendatud kulutuste hüvitamist.

(12) Käesoleva paragrahvi lõikeid 1, 2 ja 8–11 kohaldatakse ka tootja ja liinivaldaja ning teise võrguettevõtja võrguühenduse katkestamisele ja võrguühenduse võimsuse piiramisele.»

§ 25. Paragrahvi 92 lõiget 1 täiendatakse punktiga 4 järgmises sõnastuses:

«4) elektrienergiat müüakse käesoleva seaduse §-s 76 nimetatud müügikohustuse alusel ning turuosaline ei vasta § 76 lõikes 1 sätestatud kõikidele tingimustele.»

§ 26. Paragrahvi 94:

1) lõike 1 punkt 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«2) kooskõlastab käesoleva seaduse § 75 lõikes 3 nimetatud Eestis asuvaid kokku vähemalt 500 MW netovõimsusega tootmiseadmeid valdava tootja müüdava elektrienergia kaalutud keskmise hinna piirmäära, lähtudes § 75 lõigetest 5 ja 6;»;

2) lõiget 1 täiendatakse punktiga 4¹ järgmises sõnastuses:

«4¹) kontrollib käesoleva seaduse § 75 lõike 3 punktis 1 nimetatud tootjalt ostetud elektrienergia kasutamist, lähtudes § 75 lõikest 5¹;».

§ 27. Paragrahvi 101³ tekst muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«Juriidilise isiku poolt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruses (EÜ) nr 714/2009 sätestatud piiriülese elektrikaubanduse tingimuste täitmata jätmise eest – karistatakse rahatrahviga kuni 50 000 krooni.»

§ 28. Paragrahvi 108:

1) lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

«(1) Käesoleva seaduse § 59 lõike 1 punktide 1–4 alusel ettenähtud toetust võib maksta tootmise alustamisest alates 12 aasta jooksul ning punkti 5 alusel ettenähtud toetust 20 aasta jooksul. Enne 2002. aasta 1. jaanuari tööd alustanud tootmiseadmega taastuvast energiaallikast toodetud elektrienergia eest võib §-s 59 nimetatud toetust maksta kuni 2012. aasta 31. detsembrini.»;

2) täiendatakse lõigetega 1¹ ja 1² järgmises sõnastuses:

«(1¹) Kui käesoleva seaduse § 59¹ lõikes 6 nimetatud toetuse määra ei kasutata ära 2016. aasta 1. jaanuariks ja kui § 59 lõike 1 punkti 5 kohaselt on vähemalt 300 MW brutovõimsusega tootmiseseade tööd alustanud, võib ülejäänud toetust maksta põlevkivil töötava tootmiseseadme installeeritud netovõimsuse kasutatavuse eest ka siis, kui tootmiseseade on tööd alustanud ajavahemikus 2013. aasta 1. jaanuarist kuni 2018. aasta 1. jaanuarini.»

(1²) Tootja, kes alustab tootmist biomassi energiaallikana kasutava tootmiseseadmega pärast 2010. aasta 31. detsembrist, võib saada käesoleva seaduse § 59 lõike 1 punkti 1 alusel ettenähtud toetust ainult tõhusa koostootmise režiimil toodetud elektrienergia eest.»

II. Rakendussätted

§ 29. Seaduse jõustumine

(1) Käesoleva seaduse § 22 jõustub 2010. aasta 1. aprillil.

(2) Käesoleva seaduse § 6 jõustub 2010. aasta 1. juulil.

(3) Käesoleva seaduse § 27 jõustub 2011. aasta 3. märtsil.

Riigikogu esimees Ene ERGMA